

Segons els experts, l'Hospital del Mar és un dels tres grans centres sanitaris de Barcelona que encara tenen disponibilitat d'espai per a créixer. Des de fa uns mesos ha començat la seva reforma en profunditat, tot aprofitant els canvis de la zona on s'ubica.

Tots els hospitals en obres, senyal de millora

L'any 1987 les àrees d'Urbanisme i Sanitat de l'Ajuntament van publicar el Pla d'Adequació Urbanística dels Equipaments Hospitalaris de Barcelona. En aquest pla es defineix l'inventari físic dels recursos hospitalaris, amb una anàlisi aprofundida dels problemes urbanístics: quines vies d'accés, circulació o aparcament hi ha programades, de quin espai pot disposar cada centre per millorar la capacitat d'hospitalització, etc.

En el marc d'aquest estudi global, els hospitals han pogut preveure programes per tal de dirigir les pròpies inversions. Als criteris urbanístics els centres han afegit els de la coordinació dins de la xarxa d'hospitals públics de la ciutat. Això ha permès de realitzar les inversions necessàries per a cada especialització. Abans de fixar els programes d'inversió de cada centre, Hospitals Municipals va encetar l'any 1987 un Pla Director, que en aquests moments s'està portant a terme, en el qual s'estudien les estructures tipològiques, l'antiguitat de cada espai i els problemes que poden representar les futures remodelacions.

L'estudi analitza la situació urbanística dels solars, inclosos els nous plans que poden afectar cada centre.

Després d'analitzar la situació urbanística hem estudiat les possibilitats i rapidesa d'accés de què disposen els centres i la disponibilitat de zones d'aparcament. També hem fet una anàlisi de les dimensions d'ocupació, les possibilitats que ens donen els nivells actuals d'ocupació del solar i de la superfície construïda per llit hos-

pitalari, cosa que facilitarà els estudis sobre els projectes de reforma interior, tant dels edificis com del nombre de llits.

En l'anàlisi de circulacions es contemplen: el circuit de materials i serveis generals, el circuit de personal del centre i en especial els circuits dels usuaris. Aquests es divideixen en circuits per als usuaris de consultes externes, per als que van a urgències i per als que són hospitalitzats.

Amb els antecedents aportats i amb l'es-

tudi dels circuits es pretén disposar de les dades necessàries per poder efectuar les propostes de remodelació externa i interna pertinents, en especial en relació a cinc zones del servei: hospitalització, serveis mèdics comuns, serveis assistencials, consultes externes, exploracions complementàries i serveis d'urgències. S'estudien les relacions que es creen entre aquestes zones i els seus serveis interns i externs, i així es pot qüestionar un canvi de dimensió o d'ubicació.

Un dels criteris generals ha estat la diferenciació dels circuits per tal que les àrees d'hospitalització siguin espais tranquils, de manera que els usuaris externs no entrin en les zones dels usuaris interns. També s'ha buscat l'òptim aprofitament dels recursos humans i l'ordenació general dels serveis.

Com a darrer punt de treball s'han dut a terme les anàlisis de les dimensions de tots els hospitals. Per això s'han fet càlculs de les dimensions de cadascun dels serveis, comparant-ho amb els estàndards i amb les previsions de les necessitats de l'àrea d'influència de l'hospital. Aquest estudi de les dimensions permet constatar si els serveis més necessitats coincideixen amb els que l'hospital creu que són els més deficitaris.

El Pla Director és, en definitiva, un informe exhaustiu de la situació actual i de les possibilitats futures de l'estructura física i les circulacions de cada hospital. Així es permet tenir una idea integrada de l'hospital com a element vinculant en la futura redacció de projectes de reforma.

Albert Pineda
Arquitecte Cap dels Serveis Tècnics
d'Hospitals Municipals

L'Hospital del Mar canvia la seva estructura i s'adequa a un entorn i accessos nous

---

L'Hospital del Mar necessitava una reforma que en redefinís la imatge i busqués una solució funcional per connectar les dues estructures arquitectòniques existents (l'horitzontal dels antics pavellons i la vertical de l'antic institut neurològic). També calia reformar-lo en funció dels entorns que tindrà dins del Parc Biomèdic, tenint en compte que l'hospital servirà de nex d'unió entre el barri de la Barceloneta i la Vila Olímpica.

L'Hospital del Mar canvia la seva estructura i s'adequa a un entorn i accessos nous

L'Hospital del Mar necessitava una reforma que en redefinís la imatge i busqués una solució funcional per connectar les dues estructures arquitectòniques existents (l'horitzontal dels antics pavellons i la vertical de l'antic institut neurològic). També calia reformar-lo en funció dels entorns que tindrà dins del Parc Biomèdic, tenint en compte que l'hospital servirà de nex d'unió entre el barri de la Barceloneta i la Vila Olímpica.

La nova unitat de l'hospital, un cop acabades les obres.

La unitat anterior en construcció, quan es bastia el passadís que uneix els dos antics pavellons.

D'aquí tres anys el perímetre de l'hospital que toca amb la Barceloneta estarà ocupat pel triangle verd del Parc de la Catalana. A un costat tindrà el cinturó del Litoral i a l'altre el Passeig Marítim, amb sortida a l'avinguda de Carles I. La façana est serà la del Parc Biomèdic i la Vila Olímpica, amb la visió dels grataccels del passeig de Carles I i l'auditori, i en la façana oest hi haurà el Parc de la Catalana, que s'unirà a través d'una passera al Parc de la Ciutadella. En aquest nou entorn, l'hospital no podia renunciar a tenir una imatge arquitectònica en sintonia amb l'esperit de les noves obres que l'envolten.

Propostes de canvis a l'edifici

Avui l'Hospital és format per la juxtaposició de dues estructures, dues tipologies d'edificis que s'ignoren: la planta en forma d'espina de l'antic hospital d'infecciosos i el monobloc prismàtic de l'antic institut neurològic.

Ara es proposa unir els dos edificis amb un ampli pati-hall d'entrada que unifiqui les dues estructures i que permeti garantir-ne la connexió.

L'Hospital quedarà estructurat amb dos tipus d'unitats hospitalàries: les unitats que estan situades en el monobloc, les quals te-

nen l'avantatge de tenir vistes sobre el mar, i les que estan en els pavellons que tenen relació amb el pati-jardí i amb el futur Parc de la Catalana.

La dimensió d'una planta de l'edifici monobloc permet la implantació d'una unitat hospitalària sense problemes, amb l'inconvenient de l'escàs dimensionament de les comunicacions verticals i les escales d'emergència. La proposta destina els ascensors existents per a ús exclusiu del personal i malalts de l'Hospital (diferenciant-los per usos, net i brut) i afegeix dos nous ascensors pels visitants. També es proposa construir una nova escala d'emergències a la façana del Passeig Marítim.

La dimensió d'un pavelló de la planta en espina no permet estructurar una unitat hospitalària completa. Per solucionar-ho s'ha creat un pont d'unió entre dos pavellons per tal d'ubicar-hi la infermeria. D'aquesta manera els pavellons han passat de només estar connectats pel passadís central a estar-ho per dos passadissos paral·lels. Això crearà unitats hospitalàries en forma d'H i a la vegada, generarà circulació del personal i malalts, mentre el passadís central quedarà per usuaris externs.

Tant les unitats hospitalàries en alçada com les horitzontals se situaran a final dels recorreguts per aconseguir un clima més assolejat i concentrar els serveis tècnics a la part central del Centre.

A la façana del passeig Marítim es construirà un edifici amb soterrani, planta baixa i primer pis. A la planta baixa hi anirà el bar restaurant i l'auditori, i en el primer pis la consulta externa, amb una rampa d'accés, elements mecànics de comunicació vertical. Aquest edifici es connectarà al vell hospital a través d'un porxo. Les exploracions complementàries i la radiologia estaran a cavall entre l'interior i el hall per a rebre malalts tant de l'interior com de l'exterior.

El bloc quirúrgic estarà equidistant de les unitats hospitalàries, dels laboratoris i amb bona comunicació amb urgències a través dels ascensors d'ús restringit.

L'UCI es deixa en la posició actual, però serà remodelada totalment i ampliada. Els altres equipaments de l'hospital se situen al soterrani dels pavellons en espina,

La distribució dels nous pavellons del Mar permet disposar d'habitacions d'un i dos llits, amb un nou confort.

A la primera foto, perspectiva de com serà el nou hospital des de la façana nord, que tindrà les sortides d'urgències i mercaderies. A la segona foto, l'hospital des de la façana sud, que donarà al Parc de la Catalana. A la tercera es pot veure el nou edifici de consultes externes, que dona al Passeig Marítim.

soterrani que perdrà tal qualificatiu, ja que es buidaran els patis actuals per tal de donar accés i il·luminació a totes les dependències. També es resoldran els problemes d'evacuació que tenia. Els semisoterranis de la part nord-est es comunicaran amb un pati de serveis situat en el seu mateix pla i que facilitarà enormement l'entrada i sortida de mercaderies de la cuina, i els problemes del manteniment i les deixalles.

Entrades i accessos

L'entrada de visitants a l'hospital es farà per la façana del passeig Marítim a través d'una gran porta urbana que connectarà amb el vestíbul de l'hospital. L'entrada d'urgències se situarà al mateix passeig més cap a llevant i serà totalment independent del funcionament de l'hospital. La sortida de la *morgue* es farà al nou passeig de ponent del futur Parc de la Catalana. L'entrada de mercaderies i la sortida tècnica es farà a través d'un passatge de serveis que anirà des de l'Avinguda del Litoral al Passeig Marítim i que alimentarà el pati de serveis de l'hospital i el pàrquing del Parc de Recerca Biomèdica.

L'accés amb cotxe podrà efectuar-se des del nou passeig de ponent del futur Parc de la Catalana, amb un recorregut d'una sola direcció que permetrà que els cotxes amb malalts puguin acostar-se fins a sota la coberta del hall general. L'aparcament serà de 250 places i estarà situat al subsòl de la plaça d'accés a l'hospital.

Es construirà també un edifici nou amb façana al cinturó del Litoral i en el qual s'ubicarà el nou Institut d'Investigació Mèdica (IMIM). Al soterrani anirà la part tècnica connectada al carrer de ponent i també la sala de conferències. A la planta baixa hi haurà el centre de Recerca Clínica i l'àrea administrativa, així com el Servei d'Informàtica. Al primer pis hi haurà els departaments d'Immunologia i Epidemiologia. Al segon pis hi haurà el laboratori d'Antidoping i els laboratoris d'Investigació de l'Hospital.

Aquest edifici actuarà com a barrera visual i acústica per les unitats d'hospitalització i tindrà tres accessos independents: l'accés a l'hospital que serà la sortida d'emergència, l'accés a la Unitat Docent de la Universitat i l'accés directe a l'Institut d'Investigacions Mèdiques. La Unitat Docent Universitària, que avui té tres pavellons, en tindrà quatre i estarà tota situada a la mateixa planta soterrani.

Totes aquestes intervencions s'estan realitzant segons un pla d'etapes per tal de portar a terme les obres interferint com menys millor en l'activitat de l'hospital. També s'estan concretant els projectes executius de la resta d'actuacions. Tot aquest pla s'ha desenvolupat amb un equip format per la direcció del centre, els serveis tècnics d'Hospitals Municipals i els arquitectes Manuel Brullet i Francesc Pernas. ■